

פסחים פא: (המשנה) עד פג. (המשנה)

ביאורי מושגים

עיבור צורה - ישנם מצבים שבהם הקרבן פסול אבל אין ציווי לשורפו. כדי לצאת מהמילכוד הפתרון למצב זה הוא השהיית הקרבן (עיבור צורה) עד אחרי זמן אכילתו. במצב כזה הקרבן הופך להיות **גם נותר**. ונותר דינו שריפה. החכמים נחלקו מתי צריך עיבור צורה ומתי לא. הדעה הקיצונית ביותר היא דעת התנא של רבה בר אבוא הסובר שבכל פסול צריך עיבור צורה. מנגד ישנה את דעתו של ריב"ב (ושל ר' נחמיה) הסובר שאפילו אם הפסול הוא לא בקרבן עצמו אלא בבעלים (נטמאו הבעלים או מתו) אין צורך בעיבור צורה, וניתן לשורפו מייד!!!

המשנה

היכן היו שורפים קרבן פסח פסול:

נטמא כולו או רובו, (וכן הקמצנים):
בבית המקדש מעצי המערכה,

נטמא מקצתו או נותר:
בבתים פרטיים, מעצים פרטיים.

כשנטמא רובו מכריחים את הבעלים לשרוף בבית המקדש כדי שיתבייש

לאורח מתירים לשרוף מעצי המערכה כדי שלא יאלץ לטרוח ולחפש עצים משלו. (ר"פ טען שרק לאורח שיצא לדרך התירו לשרוף מעצי המערכה)

ברייתא

לא ניתן לשרוף בבתים פרטיים מעצי המערכה
לא ניתן לשרוף במקדש מעצים פרטיים,

מדוע לא ניתן לשרוף במקדש מעצים פרטיים:
רב יוסף: כדי לא לבייש את מי שאין לו,
רבא: מפני החשד (שלא יחשדו במי שמחזיר את העצים שנותרו לביתו)

נפק"מ: המביא עצים שאינם ראויים למערכה

המשנה בתמיד

כל בוקר היו מעמידים את הכהנים הטמאים בשער המזרחי

מדוע היו מעמידים את הכהנים הטמאים:
רב יוסף: כדי לביישם
רבא: מפני החשד (שלא יחשדו שאינם עובדים במקדש משום שחסים על זמנם)

נפק"מ: כהנים מפונקים או כהנים שמשכורתם נמוכה

המשנה

פסח שיצא ממקומו או נטמא:
יישרף,

מתו בעליו או נטמאו:
ת"ק: תעובר צורתו ואז יישרף,
ריב"ב: יישרף מייד.

המשנה והברייתא חלוקות

הברייתא של רבה בר אבוא

כל הפסולים שהם:
צריך עיבור צורה לפני השריפה.

מניין יודעים שיוצא, דם שנפסל (לן יצא או נשפך) נשרפים מייד:
הלכה למשה מסיני.

מניין יודעים שטמא נשרף מייד:
'והבשר אשר יגע בכל טמא באש ישרף.'

מקורות אפשריים לדין זה שנדחו:

1. 'הן לא הובא... אל הקודש פנימה' - למסקנה: שם מתייחסים למקרה הייחודי של בני אהרן,
2. נאמר לגבי חטאת פנימית - 'באש תשרף' - למסקנה: משם לומדים שמקום שריפת החטאת הוא בתוך הקודש.

טומאה שייכת גם בחולין ולכן היא צריכה לימוד מיוחד.

לא לומדים מה'עון' שמופיע בחטאת אהרן כיוון ששם היתה זו הוראת שעה.

מניין יודעים שטמא צריך עיבור צורה:
גזירה שווה 'עון' 'עון' מנותר (בנותר היה עיבור צורה)

ציטוט מהמשנה

מתו בעליו או נטמאו:
ת"ק: תעובר צורתו ואז יישרף,
ריב"ב: יישרף מייד.

באיזה מקרה נחלקו התנאים:

רב יוסף: כשהבעלים נפסלו לפני הזריקה (אבל אחרי הזריקה כולם מודים שצריך עיבור צורה)

ר' יוחנן: תמיד (גם לפני הזריקה וגם אחריה)

תנאים נוספים שסברו שגם כשהפסול אחרי הזריקה - הקרבן נשרף מיד:

ר"נ: הפסול בקרבן אהרן (שנשרף מיד) היה אנינות (ואנינות רלוונטית רק אחרי הזריקה)

ריה"ג: חטאת חיצונית שנכנס דמה (אחרי הזריקה) נשרפת מיד.

רבה: שני התנאים סברו כריב"ב.

ר' יוחנן: רק ר"נ סבר כריב"ב (ריה"ג אמר את דבריו רק לגבי דם ולא לגבי הבעלים)